

Ożywić zjawiska przyrody

Bibliografia:

- Źródło: Julian Tuwim, *Dwa wiatry*, [w:] tegoż, *Sokrates tańczący*, Warszawa 1930, s. 31.

Ożywić zjawiska przyrody

Wietrzny dzień

Źródło: Leonard Low, fotografia barwna, licencja: CC BY-SA 2.0.

Polecenie 1

Określ, jakie uczucia wzbudza w tobie wietrzny dzień.

Ćwiczenie 1

Stwórz zbiór wyrazów, który będzie zawierał nazwy różnych wiatrów w zależności od ich mocy i natężenia.

Ćwiczenie 2

Wybierz nazwę jednego z wiatrów z poprzedniego ćwiczenia i użyj jej w zdaniu.

Ćwiczenie 3

Oceń, które nazwy oznaczają wiatry przyjemne, a które groźne. Pogrupuj odpowiednio podane wyrazy, przenosząc je do właściwej kategorii.

wiatry przyjemne

wiatry groźne

wicher

tornado

bryza

wichura

wietrzysko

orkan

wiaterek

wietrzyk

halny

huragan

zefirek

zefir

Ćwiczenie 4

Uporządkuj nazwy wiatrów w kolejności alfabetycznej.

wichura

wietrzyk

tornado

bryza

zefir

wiaterek

zefirek

halny

wicher

wietrzysko

orkan

huragan

Ćwiczenie 5

Połącz związki wyrazowe z ich wyjaśnieniami. Dopasuj elementy z prawej kolumny do elementów z kolumny lewej.

złapać wiatr w żagle	sprzyjające warunki
szukać wiatru w polu	wyczuwać, co się dzieje, i dostosowywać się do aktualnej sytuacji
ubranie wiatrem podszyte	posuwać się bardzo prędko, jakby ścigając się
wiedzieć, skąd wiatr wieje	nie móc kogoś lub czegoś znaleźć
iść z wiatrem w zawody	wypędzić, wygnać bezwzględnie, nie dając możliwości powrotu
rzucać słowa na wiatr	przepuszczające zimno, liche, nędzne
przepędzić kogoś na cztery wiatry	wykorzystywać sprzyjające okoliczności
pomyślny wiatr	obietcywać coś w sposób nieodpowiedzialny

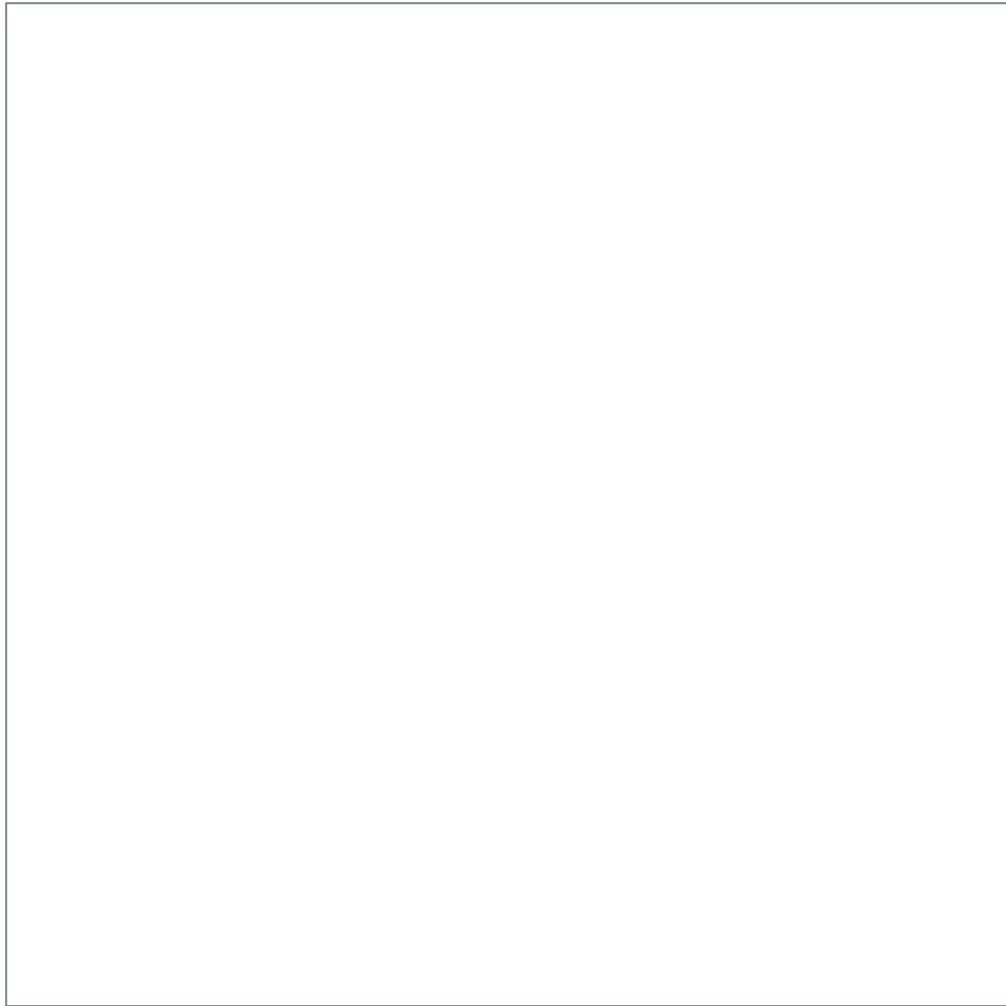
Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 6

Jakie dźwięki wydaje wiatr? Wynotuj odpowiednie czasowniki dźwiękonaśladowcze.

Polecenie 2

Narysuj swoje wyobrażenie wiatru.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Zapoznaj się z wierszem Juliana Tuwima 'Dwa wiatry' i wykonaj ćwiczenia.

” Julian Tuwim

Dwa wiatry

Jeden wiatr – w polu wiał,
Drugi wiatr – w sadzie grał:
Cichuteńko, leciuteńko,
Liście pieścił i szeleścił,
Mdlał...
Jeden wiatr – pędziwiatr!

Fiknął kozła, plackiem spadł,
Skoczył, zawiał, zaszybował,
Świdrem w górę zakołował
I przewrócił się, i wpadł
Na szumiący senny sad,
Gdzie cichutko i leciutko
Liście pieścił i szeleścił
Drugi wiatr...
Sfrunął śniegiem z wiśni kwiat,
Parsknął śmiechem cały sad,
Wziął wiatr brata za [kamrata](#),
Teraz z nim po polu lata,
Gonią obaj chmury, ptaki,
Mkną, wplątują się w wiatraki,
Głupkowate mylą śmigi,
W prawo, w lewo, świst, podrygi,
Dmą płucami ile sił,
Łobuzują, pal je lichy!...
A w sadzie cicho, cicho...

Źródło: Julian Tuwim, *Dwa wiatry*, [w:] tegoż, *Sokrates tańczący*, Warszawa 1930, s. 31.

Ćwiczenie 7

Po przeczytaniu wiersza Juliana Tuwima określ, kim jest podmiot liryczny w tym utworze. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Ćwiczenie 8

Zacytuj z wiersza *Dwa wiatry* fragmenty dotyczące jednego wiatru i drugiego wiatru oraz fragment opisujący jednocześnie oba wiatry.

Cytat dotyczący pierwszego wiatru

Cytat dotyczący drugiego wiatru

Cytat dotyczący obu wiatrów

Ćwiczenie 9

Dopasuj poniższe określenia wiatrów do pytań w tabeli.

Pytanie	Wiatr pierwszy	Wiatr drugi
Gdzie wieje?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jak wieje?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jaki tworzy nastrój?	<input type="text"/>	<input type="text"/>

cichuteńko, leciuteńko

spokojny

w sadzie

silnie i szybko

dynamiczny

w polu

Ćwiczenie 10

Przeanalizuj tekst wiersza i wynotuj z niego słownictwo opisujące wiatry:

- czasowniki,
- przysłówki,
- rzeczowniki.

Określ, która z użytych przez autora części mowy podkreśla szybkość i żywiołowość wiatru.

Ćwiczenie 11

Znajdź w wierszu trzy pary wyrazów rymujących się ze sobą i wynotuj je.

Ćwiczenie 12

Połącz w pary wyrazy, które się rymują.

twarze

zmęczyli

wiatr

mieszkanie

myszka

samolotem

zgubili

na zegarze

pytanie

szyszka

z kotem

skradł

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 13

Opisz krótko nastrój wiersza.

Polecenie 3

Znajdź w tekście wiersza wyrazy, które naśladują odgłosy wiatru. Przeczytaj je głośno tak, aby jak najwierniej oddać te odgłosy.

Polecenie 4

Przygotuj recytację wiersza pt. 'Dwa wiatry'.

Wybierz i zaznacz fragmenty, które należy powiedzieć delikatnie i cicho oraz te, które wyrecytujesz szybko, wesoło i głośno.

